

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	8Cdo/291/2019
Identifikačné číslo spisu:	8312217232
Dátum vydania rozhodnutia:	14.10.2020
Meno a priezvisko:	JUDr. Ladislav Górász
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2020:8312217232.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu Mesto Humenné, so sídlom v Humennom, Kukorelliho 34, IČO 00 323 021, proti žalovanej K. H. M., bývajúcej v P., Z. XX, zastúpenej JUDr. Jánom Vrbom, advokátom v Humennom, Námestie slobody 2, o zaplatenie 6 501 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Humenné pod sp. zn. 17C/207/2013, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 15. novembra 2018 sp. zn. 3Co/144/2018, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobcovi náhradu trov dovolacieho konania voči žalovanej nepriznáva.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Humenné (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom zo 14. mája 2018, č. k. 17C/207/2013-217 (I.) konanie v časti o zaplatenie sumy 1 940,62 eur s príslušenstvom zastavil, (II.) žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 4 560,38 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne zo sumy 4 560,38 eur od 5. júna 2012 do zaplatenia, a to všetko do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku, (III.) žalobu vo zvyšnej časti zamietol a (IV.) žalobcovi vo vzťahu k žalovanej priznal náhradu trov konania v rozsahu 40 % s tým, že o výške trov konania bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku. Súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia s poukazom na § 1, § 2 ods. 2, ods. 3 a ods. 4, § 3 ods. 1, § 5 ods. 1 a ods. 3 zákona č. 253/1994 Z. z. o právnom postavení a platových pomeroch starostov obcí a primátorov miest platného a účinného v rozhodnom období, § 11 ods. 4 písm. i/, § 12 ods. 2, § 13 ods. 6 a ods. 8, § 13b ods. 1 a ods. 5 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení platnom a účinnom v rozhodnom období, § 451 ods. 1 a ods. 2, § 456, § 458 ods. 1, § 517 ods. 1 a ods. 2 Občianskeho zákonníka dospel k záveru, že žalovanej bol za žalované obdobie vyplácaný plat vo výške 50 % platu primátora včítane aj jeho odmien bez právneho dôvodu, a teda v tejto výške došlo na strane žalovanej k bezdôvodnému obohateniu na úkor žalobcu. Z vykonaného dokazovania mal preukázané, že žalovanej ako zástupkyňi primátora mesta prináležal plat vo výške 50 % (len) z platu primátora, a to na základe uznesenia Mestského zastupiteľstva v Humennom č. 158, ale aj uznesenia č. 217, ktoré súd považoval za platné. Žiaden právny predpis priamo neupravoval spôsob určenia výšky platu zástupcu primátora. Nakoľko aj zákon č. 253/1994 Z. z.

v rozhodnom období rozlišoval medzi platom primátora mesta a odmenou primátora mesta v § 3 a § 5, bolo z uvedeného zjavné, že plat určený vo výške 50 % z platu primátora, nebol určený aj z odmien primátora, ktoré boli žalovanej neoprávnene vyplatené.

2. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalovanej rozsudkom z 15. novembra 2018 sp. zn. 3Co/144/2018 rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku o uložení povinnosti žalovanej zaplatiť žalobcovi 4 560,38 € s príslušenstvom a vo výroku o trovách konania potvrdil; vyslovil, že žalobca má nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Odvolací súd si osvojil odôvodnenie súdu prvej inštancie a potvrdil ho ako vecne správne (§ 387 ods. 1 a ods. 2 C. s. p.) V súvislosti s námietkami žalovanej uviedol okrem iného, že pojem plat a pojem odmena definoval zákon č. 253/1994 Z. z. ako uviedol súd prvej inštancie. Zákon o obecnom zriadení umožňoval v § 13b ods. 1 v čase prijatia uznesenia mestského zastupiteľstva č. 158 zvoliť si zástupcu primátora, ktorému patrila podľa ods. 6 plat podľa zákona č. 253/1994 Z. z. Predmetné uznesenie o výške platu zástupcu primátora bolo platné v súlade so zákonom o obecnom zriadení a interným poriadkom odmeňovania, ako uviedol súd prvej inštancie. Pokiaľ žalovaná namietala výklad použitého pojmu plat primátora v uznesení č. 158, odvolací súd uviedol, že súd prvej inštancie aplikoval výklad systematický, „pojem plat vykladal v súlade so zákonom č. 253/1994 Z. z. o právnom postavení a platových pomeroch starostov obcí a primátorov miest a obdobne bol upravený aj v internom predpise žalobcu s názvom Podmienky odmeňovania. V oboch právnych predpisoch sa striktné odlišuje medzi pojmami plat a odmena primátora“. Odvolací súd navyše poukázal na znenie § 4 zákona č. 553/2003. Z. z. o odmeňovaní niektorých zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v ktorom sa o odmene primátora hovorí ako o fakultatívnej zložke príjmu, ktorú môže schváliť mestské zastupiteľstvo podľa zákona č. 253/1994 Z. z., zákonodarca nevymedzil odmenu ako súčasť platu.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala žalovaná (ďalej aj ako „dovolateľka“) dovolanie s tým, že súdy jej nesprávnym procesným postupom znemožnili, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu jej práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f/ C. s. p.). Namietala, že odvolací súd neodôvodnil a neuviedol žiaden právny predpis, resp. dôkaz, ktorý by potvrdil, že žalovaná mala nárok na 50 % iba zo „základného platu“, nie z „celkového“ platu primátora. V ďalšom nesúhlasila s právnym posúdením súdu, ktorý na pojem výkladu plat zástupcu primátora aplikoval zákon č. 253/1994 Z. z.

4. Žalobca vo svojom vyjadrení k dovolaniu považoval rozhodnutia súdov nižších inštancií za správne.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 C. s. p.), po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 427 ods. 1 C. s. p.), zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 C. s. p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 C. s. p.) skúmal, či sú dané procesné predpoklady pre to, aby uskutočnil meritórny dovolací prieskum napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo.

6. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 C. s. p.

7. Dovolanie prípustné podľa § 420 C. s. p. možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 C. s. p.). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 C. s. p.).

8. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 C. s. p.). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (§ 428 C. s. p.). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

9. V danom prípade žalovaná prípustnosť dovolania odvodila z § 420 písm. f) C. s. p., porušenie práva na spravodlivý proces vyvodila z nedostatočného odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu, bez uvedenia príslušných právnych predpisov, dôkazov a nesprávne právne posúdenie veci.

10. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f/ C. s. p. nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo. K obdobnému právnomu názoru dospel najvyšší súd vo viacerých rozhodnutiach (napr. sp. zn. 3Cdo/41/2017, 3Cdo/214/2017, 8Cdo/5/2017, 8Cdo/73/2017). Dovolací súd preto skúmal, či došlo k uvedenej procesnej vade majúci na zreteli, že podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nezávislom a nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jeho právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ním predpokladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jeho vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (pozri napríklad rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03).

11. Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu tak, že sa ním rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to ako súd viedol spor) znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a máriaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní (porovnaj R 129/1999 a rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1Cdo/202/2017, 2Cdo/162/2017, 3Cdo/22/2018, 4Cdo/87/2017, 5Cdo/112/2018, 7Cdo/202/2017, 8Cdo/85/2018). Pritom nie každá nesprávnosť, ku ktorej dôjde v procesnom postupe súdu, zakladá bez ďalšieho prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f/ C. s. p.. Z tohto ustanovenia zreteľne vyplýva, že zákon priznáva relevanciu iba tým procesným pochybeniam súdu, intenzita ktorých opodstatňuje záver, že v dôsledku nesprávneho procesného postupu súdu bolo účastníkovi konania znemožnené uskutočňovanie jemu patriacich procesných práv „v takej miere“, že došlo (až) k porušeniu práva na spravodlivý proces.

12. Pojem „procesný postup“ nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnu rozhodovaciu činnosť súdu. „Postupom súdu“ možno teda rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však konečné rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku (napr. rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1Cdo/228/2017, 2Cdo/220/2017, 3Cdo/110/2017, 4Cdo/128/2017, 5Cdo/45/2018, 7Cdo/35/2018, 8Cdo/56/2017, 1VCdo/2/2017). Pokiaľ „postupom súdu“ nie je rozhodnutie súdu - finálny (meritórny) produkt prejednávania veci v civilnom sporovom konaní, „postupom súdu“ nemôže byť ani časť rozhodnutia - jeho odôvodnenie (obsah, spôsob, kvalita, výstižnosť, presvedčivosť a úplnosť odôvodnenia), úlohou ktorej je vysvetliť dôvody, so zreteľom na ktoré súd rozhodol (napr. rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1Cdo/18/2018, 2Cdo/39/2018, 3Cdo/173/2017, 7Cdo/150/2017, 8Cdo/49/2017). Otázku ústavnej súladnosti právneho záveru dovolacieho súdu založeného na takomto chápaní pojmu „procesný postup súdu“, posudzoval ústavný súd napríklad v konaniach sp. zn. I. ÚS 21/2018, III. ÚS 614/2017, IV. ÚS 88/2018, v ktorých podané sťažnosti odmietol s odôvodnením, že nezistil žiadnu skutočnosť, ktorá by signalizovala svojvoľný postup najvyššieho súdu pri rozhodovaní o dovolaní nemajúci oporu v zákone.

13. Pokiaľ dovolateľka namietala odôvodnenie a nepreskúmateľnosť rozhodnutia odvolacieho súdu, v posudzovanom prípade obsah spisu nedáva podklad pre záver, že odvolací súd svoje rozhodnutie odôvodnil spôsobom, ktorým by založil procesnú vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f/ C. s. p. V odôvodnení svojich rozhodnutí súdy oboch nižších inštancií popísali obsah podstatných skutkových tvrdení strán a dôkazov vykonaných v konaní, uviedli, z ktorých dôkazov vychádzali a ako ich vyhodnotili, zároveň citovali ustanovenia, ktoré aplikovali a z ktorých vyvodili svoje právne závery. Odôvodnenie odvolacieho súdu sa vyporadúva so všetkými podstatnými odvolacími námietkami žalovanej (aj odôvodnenia a výkladu výšky platu zástupcu primátora, bod 9 a bod 10) a ostatnými rozhodujúcimi skutočnosťami. Jeho myšlienkový postup je v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen

poukazom na všetky rozhodujúce skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal. Treba mať na pamäti, že konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca spätosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom vytvára ich organickú (kompletizujúcu) jednotu. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia v takomto prípade postačí, ak odvolací súd v rozsudku iba poukáže na relevantné skutkové zistenia a právne posúdenie veci; rozhodnutie odvolacieho súdu v sebe tak zahŕňa po obsahovej stránke aj odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie a musí byť preto posudzované v kontexte s dôvodmi uvedenými v napadnutom rozsudku súdu prvej inštancie, s ktorým, ako už bolo uvedené, vytvára organickú jednotu. Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu, ako aj rozsudku súdu prvej inštancie nevyplýva jednostrannosť, ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu. Žalovaná preto nedôvodne argumentovala, že rozsudok odvolacieho súdu v spojení s rozsudkom súdu prvej inštancie je nedostatočne odôvodnený a nepresvedčivý; pričom za vadu konania v zmysle § 420 písm. f) CSP v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv žalovanej.

14. Dovolací súd považuje za potrebné poznamenať, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranou sporu, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, stačí na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03). Súd v opravnom konaní nemusí dať odpoveď na všetky námietky uvedené v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú (podľa názoru súdu) podstatný význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktoré je predmetom preskúmania v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05).

15. Pokiaľ dovolateľka tvrdí, že k vade konania § 420 písm. f/ došlo nenáležitým dokazovaním, k tejto námietke dovolací súd uvádza, že rozhodovacia prax najvyššieho súdu sa ustálila na názore, že nedostatočné zistenie rozhodujúcich skutkových okolností, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu nezakladá procesnú vadu konania podľa ustanovenia § 420 písm. f/ C. s. p. (napr. rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 3Cdo/26/2017, 4Cdo/56/2017, 5Cdo/90/2017, 8Cdo/187/2017). Súlad tohto právneho názoru s Ústavou Slovenskej republiky posudzoval ústavný súd v uznesení sp. zn. II. ÚS 465/2017, nedospel však k záveru o jeho ústavnej neudržateľnosti.

16. Z argumentácie dovolateľky v dovolaní vyplýva, že porušenie jej práva na spravodlivý proces spočíva aj v tom, ako súdy posúdili otázku platy zástupcu primátora so zákonom č. 253/1994 Z. z.

17. Pokiaľ dovolateľka v súvislosti s vadou podľa § 420 písm. f/ C. s. p. mienila namietat, že k uvedenej vade došlo v dôsledku nesprávneho právneho posúdenia veci súdmi nižšej inštancie, dovolací súd uvádza, že nesprávne právne posúdenie veci nezakladá vadu zmatečnosti v zmysle § 420 písm. f/ C. s. p. (viď aj R 24/2017).

18. So zreteľom na uvedené možno uzavrieť, že zo strany žalovanej nebol preukázaný nesprávny procesný postup súdu, ktorým by bola vylúčená z uskutočňovania jemu patriacich procesných práv v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f) C. s. p.

19. Z týchto dôvodov dospel najvyšší súd k záveru, že dovolanie žalovanej nie je podľa § 420 písm. f/ C. s. p. prípustné. Najvyšší súd preto jej dovolanie odmietol podľa § 447 písm. c/ C. s. p.

20. Žalobca bol síce v dovolacom konaní v plnom rozsahu úspešný, no podľa obsahu spisu mu v súvislosti s týmto konaním žiadne trovy nevznikli.

21. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.